

и Изградбата на социјалистичка Југославија.

Од истите автори е подготвен и учебникот за IV клас гимназија, општествено-јазичка насока во кој е обработен истиот временски интервал но во нешто поширок обим и со поразгранета мрежа на наставни единици. Треба да се спомне и тоа дека и во двата учебника за прв пат се среќаваат и наставни содржини од борбата на македон-

скиот народ за национална слобода во периодот помеѓу двете светски војни, од развитокот на работничкото движење во истиот период како и за извесни значајни соби-тија од НОБ и НР во Македонија.

И во двата учебника после секоја методска единица се истакнувани позначајните датуми, а по секоја поширока наставна област е набележана и основната литература.

В. К.

К. Делиниколов, ИСТОРИЈА за I и II клас на стручните училишта, „Просветно дело“, Скопје 1970 г.

Појавата на учебници, составени од автори од СР Македонија и врз основа на новите наставни програми, секако, е за поздравување. Во оваа смисла е правилна и ориентацијата на издавачката куќа „Просветно дело“ што пишувањето на нивните учебници по историја им ја доверила на историчари кои делуваат во нашата средина. Зашто практиката покажа дека досегашните учебници кои беа преведени од другите наши издавачки центри, главно, не одговараа на нашиот наставен план и програм за наставата по историја, посебно што се однесува до историјата на македонскиот народ.

Го свртувам вниманието на еден учебник кој излезе од печат во изминатата година. Се работи за учебникот на К. Делиниколов, наменет за стручните училишта. Тоа се, всушност, два учебника за I и II клас во кои е опфатен целокупниот материјал по историја, предвиден според наставната програма за споменатите училишта. Така учебникот за I клас го опфаќа материјалот од првобитното опште-

ство, со уведен дел што ретко се наоѓа во учебниците за I клас — заклучно со материјалот за IX конгрес на СКЈ (1969) дури со слетувањето на американските космонаути на Месечината во II клас. Според тоа, мислам, дека учебниците одговараат на нашата наставна програма.

Дадениот материјал, некаде можеби во помал обем, но општо земено е доволен за учениците од соодветната возраст. Стилот е лесен. Секоја лекција на крајот завршува со поставени прашања и препорака. Меѓутоа, една од најголемите предности на овие учебници е што е во нив разработена и добро подредена историјата на македонскиот народ. Зашто досега кај сите учебници со кои се служевме во училиштата од втор степен, спомената историја беше помалку или сосем недоволно обработена. Да го земеме, на пример, учебникот на М. Врбетиќ кој се сметаше за учебник кој најмногу одговара на нашите барања. Сепак, и во него македонската историја беше дадена на кратко и некомплетно, додека во

учебниците на Делиниколов, историјата на македонскиот народ е застапена комплетно и тоа онака како и ние практичарите ја предаваме, односно ја обработуваме во наставниот процес. Дадена е и историјата на македонскиот народ во раниот феудализам, а потоа и историјата во развиениот феудализам, внесувајќи ги лекциите за Добромир Хрс и Стрез, кои во ниеден друг учебник не фигурираат. Особено добро е разработена и методолошки подредена македонската историја во учебникот за II клас. Таму е сместен целокупниот материјал на Македонија од XIX, крајот на XIX и почетокот на XX век, завршувајќи со најновата историја на Македонците со нивното крвање на востание против бугарскиот и германскиот окупатор и развојот на НОБ во Македонија која доведе

до конечно ослободување на македонскиот народ.

Учебниците се богато илустрирани со многу сликовен и друг илустративен материјал (шеми, карти и графикони), кој е земен од други учебници, но има и нови, кои за првпат ги гледаме за да ги красат страниците на еден учебник по историја кое, секако, го прави привлечен и му ја зголемува вредноста.

Имам една, по мое мислење, значајна забелешка, по однос на методолошкото излагање на историјата на македонскиот народ во развиениот феудализам. Тој дел би можел да биде издвоен во посебно поглавје и да гласи: „Македонија во развиениот феудализам од XII до XIV век.“

Б. Х. Б.

Акад. проф. А. Бурмов, акад. Д. Косев, акад. Х. Христов,
ИСТОРИЈА НА БЪЛГАРИЈА Учебник за X и XI клас на общообразователните
и трудово-политехническите училища. Софија, 1969, 364 страници

Овој учебник е наменет за завршните класови на средните училишта во НР Бугарија, и тоа за последниот — X и претпоследниот XI клас. Учебникот го опфаќа, без исклучок, сето историско минато на Бугарија и бугарскиот народ — од појавата на првобитните луѓе, до 1962 година. Последниот датум се поврзува со одржувањето на Осмиот конгрес на БКП во Софија. Наставната материја е поделена во четири дела и поголем број глави и поглавја. Значителен простор ѝ е одделен на културата на Бугарија, која е изложена во одделни поглавја кон секоја глава. Тој ги опфаќа овие четири делови:

1. Бугарските земји до доселувањето на Словените на Балканот.
2. Бугарија во епохата на феудализмот. (Овој дел завршува со ослободувањето на Бугарија во 1878 година).
3. Бугарија во епохата на капитализмот (до 9. септември 1944); и
4. Бугарија по патот на социјализмот.

При излагањето на материјата авторите често ги преминуваат етничките граници на бугарскиот народ и навлегуваат во историското минато на некои од балканските, односно на југословенските народи, главно на српскиот, и особено на македонскиот народ. Едно пошироко